

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Eindrapportage aanbevelingen Rekenkamer onderzoek Energie-in-transitie	TELEFOONNUMMER	06-21124557
		E-MAILADRES	vicky.sassen@provincie-utrecht.nl
DATUM	07-02-2023	DOMEIN/OPGAVE	SLO/Energietransitie
DOCUMENTNUMMER	UTSP-279699493-42010	TEAM	PL1
VAN	Vicky Sassen	PORTEFEUILLEHOUDER	Van Essen
NUMMER PS	-		
BIJLAGEN	Geen		

Geachte dames en heren,

Essentie/ samenvatting:

Op 18 februari 2019 heeft u het [rapport van de Randstedelijke Rekenkamer getiteld 'Energie-in-transitie'](#) besproken en het bijbehorende [statenvoorstel](#) met daarin 10 aanbevelingen vastgesteld. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in de monitor van het actiemanagement, en op basis van deze aanbevelingen zijn een aantal acties geformuleerd en in gang gezet. De afspraak is dat op het moment dat alle acties geïmplementeerd zijn en werkend, u met een statenbrief actief wordt geïnformeerd over de wijze waarop de aanbevelingen zijn afgedaan. Deze statenbrief strekt daartoe.

Inleiding:

In opdracht van Provinciale Staten voert de Randstedelijke Rekenkamer onderzoeken uit naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. In de rapporten staan aanbevelingen waarvan het College in de bestuurlijke reactie aangeeft of zij de aanbevelingen overnemen. De aanbevelingen worden vervolgens gevolgd via de monitor actiemanagement en over het geheel van acties en aanbevelingen van alle onderzoeken van accountants en Randstedelijke Rekenkamer wordt u tweemaal per jaar geïnformeerd middels de P&C cyclus.

Ten aanzien van het rapport 'Energie-in-transitie' hebben wij nu geconcludeerd dat alle acties voortvloeiende uit de aanbevelingen geïmplementeerd en werkend zijn. Afspraak (zie [PS2022FAC08-01](#)) is dat er dan een statenbrief wordt opgesteld waarin Provinciale Staten worden geïnformeerd over de wijze van afdoening van de aanbevelingen.

Hieronder treft u per aanbeveling aan wat de strekking van de aanbeveling was en welke acties ten aanzien van deze aanbeveling zijn uitgevoerd. In de [rapportage 'Opvolging aanbevelingen 2021' \(2021FAC29-01\)](#) heeft de Randstedelijke Rekenkamer eerder gerapporteerd over de opvolging van de aanbevelingen.

Aanbeveling 1:

Aan PS:

- a. Geef invulling aan uw kaderstellende rol door ambities te formuleren voor zowel korte als lange termijn, met ruimte voor de inbreng van partners in het totstandkomingsproces van deze ambities.*
- b. Geef ruimte aan partners in het netwerk voor de uitvoering; als gevolg van de dynamiek zijn niet alle opties/mogelijkheden op voorhand te voorspellen.*
- c. Verzeker u, naast de verantwoordingsinformatie die u van GS ontvangt, via procesinformatie dat het proces goed verloopt.*
- d. Pak uw rol als ambassadeur door betrokken te zijn in het gezamenlijke proces.*

Wat hebben we gedaan?

GS en PS hebben voor de opgave Energietransitie een intensief proces doorlopen om te komen tot een gedragen programmaplan Energietransitie 2020-2025 (vastgesteld in PS 29-01-2020). Op basis van de uitkomsten van het onderzoek 'Scenario's en monitoring energietransitie provincie Utrecht' (oktober 2020) zijn ambities voor energietransitie geherformuleerd en vastgelegd in de Omgevingsvisie provincie Utrecht (maart 2021). Ook zijn ambities voor hernieuwbare opwek van elektriciteit vastgelegd in de Regionale Energie Strategieën (RES) van de regio's U16, Amersfoort en Foodvalley (juni en oktober 2021).

Aanbeveling 2:

Aan GS: Bepaal de weg richting einddoel en stel tussendoelen op. Dat zorgt er voor dat de opgave concreet en behapbaar wordt.

Wat hebben we gedaan?

De aanbeveling is uitgevoerd. Zie aanbeveling 1.

Aanbeveling 3:

Aan GS: Reken door wat het ingezette instrumentarium oplevert aan energiebesparing, productie van hernieuwbare energie en CO₂-reductie en/of betrek expert judgement bij aanvang van het (nieuwe) energietransitie programma.

Wat hebben we gedaan?

De aanbeveling is uitgevoerd. Zie aanbeveling 1 en aanbeveling 5.

Aanbeveling 4:

Aan GS: stuur zowel op provinciaal niveau als voor de regio's in de Regionale Energiestrategieën op:

- a. Het zoveel mogelijk hanteren van dezelfde terminologie als het gaat om het formuleren van de ambities ten aanzien van energietransitie. Aansluitend bij Europese en landelijke afspraken gaat het om:
  - Opwekking hernieuwbare energie (in PJ en als % van het finale gebruik)
  - Energiebesparing (in PJ en als % van het finale gebruik)
  - CO₂-reductie (in tonnen)*
- b. Het gebruik van vergelijkbare eenheden en referentie jaren in de te formuleren ambities.*
- c. Gelijke ijkmomenten in de periode tussen 2020 en 2050, bijvoorbeeld elke 5 jaar.*
- d. Pak dit zoveel mogelijk in IPO-verband op.*

Wat hebben we gedaan?

De ambities in de RES'en zijn landelijk op uniforme wijze vastgelegd en ook de monitoring van de realisatie van de ambities geschiedt op uniforme wijze. De in de Omgevingsvisie vastgelegde ambities voor energietransitie sluiten aan bij de Europese en landelijke afspraken voor 2030 en 2050. In IPO verband wordt gewerkt met een [kerndataset](#) voor alle provincies.

Aanbeveling 5:

Aan GS: Maak gebruik van de landelijke klimaatmonitor voor het in beeld brengen van effecten en voorzie PS daarnaast van informatie waaruit de inzet van de provincie en de resultaten daarvan blijkt.

Wat hebben we gedaan?

Om inzicht te krijgen in de voortgang van de energietransitie hebben we een [energiemonitor](#) ontwikkeld waarbij gebruik wordt gemaakt van de landelijke klimaatmonitor. Hiermee hebben we een goede basis gelegd voor verdere ontwikkeling. Op dit moment wordt gewerkt aan een uitbreiding van de indicatoren en het beschikbaar maken van data op gemeenteniveau. De resultaten van onze eigen inzet worden gemonitord via de prestatie-indicatoren in de P&C-cyclus. Ook werken we aan de uitvoering van motie 79 'Code rood voor klimaat, uitwerken op maat' waarin u ons vraagt een P&C/PDCA-cyclus voor CO2-reductie en absorptie in te richten.

Aanbeveling 6:

Aan GS: Sluit met de CO2-uitstoot zoals opgenomen in [waarstaatjeprovincie.nl](#) (en de landelijke klimaatmonitor) aan op de in het BBV opgenomen indicatoren.

Wat hebben we gedaan?

Voor monitoring van CO2-uitstoot hebben we een [klimaatmonitor](#) ontwikkeld waarbij gebruik wordt gemaakt van data van [waarstaatjeprovincie.nl](#) en de landelijke klimaatmonitor.

Aanbeveling 7:

Aan GS: Stel via het IPO en BZK voor om twee indicatoren toe te voegen aan de indicatoren die alle provincies gebruiken voor het thema energietransitie, te weten:

- a. Omvang van finale energiegebruik in TJ en als percentage ten opzichte van energiegebruik in 1990.*
- b. Omvang van hernieuwbare energie als percentage van het finale energiegebruik.*

Wat hebben we gedaan?

In de kerndataset die door alle provincies wordt gebruikt, zijn de indicatoren 'omvang van finale energiegebruik' en 'omvang van hernieuwbare energie' opgenomen, alleen nog niet als percentage van het energiegebruik. We hebben IPO voorgesteld om dit wel op te nemen in de 2.0 versie van de kerndataset en zullen dit ook doen in onze klimaatmonitor.

Aanbeveling 8:

Aan GS: Maak interprovinciaal afspraken over het labelen van middelen voor energietransitie, zodat inzichtelijk kan worden gemaakt welke financiële impuls provincies geven aan de energietransitie.

Wat hebben we gedaan?

Voor de uitvoering van het klimaatakkoord is in opdracht van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) een onderzoek uitgevoerd naar de uitvoeringslasten voor provincies. Op basis van dit onderzoek ontvangen de provincies met ingang van 2023 middelen voor de uitvoering van het klimaatakkoord. In 2024 volgt een herijking voor de periode 2026-2030.

Aanbeveling 9:

Aan GS: Zet in op een gezamenlijke leeragenda door middel van interprovinciale evaluaties van instrumenten. Zo ontstaat inzicht in de faal- en succesfactoren van provinciale instrumenten voor de energietransitie.

Wat hebben we gedaan?

Via de IPO ambtelijke en bestuurlijke adviescommissie energietransitie en thematische werkgroepen (voor zon, wind, RES, warmte, energie-infrastructuur, monitoring) wordt intensief kennis ontwikkeld en gedeeld tussen provincies.

Aanbeveling 10:

Aan PS: Verzoek GS om u over 1 jaar te informeren over de stand van zaken ten aanzien van aanbevelingen uit dit rapport.

Wat hebben we gedaan?

Vanwege het (op dat moment) nog lopende onderzoek 'scenario's en monitoring energietransitie provincie Utrecht' waarin een groot deel van de aanbevelingen is meegenomen, hebben PS na 1 jaar geen aparte rapportage ontvangen over de stand van zaken ten aanzien van de aanbevelingen. In oktober 2020 zijn PS via een statenbrief geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek.

Vervolgprocedure/ voortgang:

In de monitor actiemanagement zal het rapport 'Energie-in-transitie' de status gearchiveerd krijgen. Dat betekent dat dit onderzoek niet meer in de tweejaarlijkse rapportage zal worden opgenomen. De Randstedelijke Rekenkamer ontvangt een afschrift van deze statenbrief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen